

Čís. 31.

Soud podle splniště (§ 88 odst. 2 j. n.) platí také pro všechna vedlejší ustanovení dodací smlouvy, byla-li do faktury pojata a nebylo-li proti ní učiněno námitek.

(Rozh. ze dne 30. ledna 1919. R I 12/19.)

Žalovaná firma odbírala od mnoha let od žalující firmy ve Vysočanech víno v nádobách a dostávala o dodávkách vždy faktury, obsahující podrobný účet o dodaných druzích vína a jejich cenách. Faktury měly doložku: »Splatno a žalovatelné v Praze«. Pod vyúčtováním uvedeny byly zaslané zároveň nádoby a jednotlivé jejich ceny, pak bylo poznamenáno: »zapůjčené nádoby v ceně....« a konečně, že nádoby zůstávají vlastnictvím žalobkyně, že vráceny býti mají ve 2, 3 neb 4 měsících franko do Vysočan a že po uplynutí této lhůty má žalobkyně dle své volby právo, buď žádati vrácení nádob neb domáhati se zaplacení uvedené ceny. Žalobkyně domáhala se žalobou na žalované firmě vrácení nádob u obchodního soudu v Praze, který vznesené žalovanou námitce místní nepříslušnosti soudu vyhověl a žalobu odkázal, poněvadž podle § 38 odst. 2 j. n., o který žalobkyně příslušnost dovolávaného soudu opírá, mohou přijíti v úvahu jediné žaloby, jež mají za předmět dodávku zboží, zde se však jest domáháno nikoliv zaplacení neb dodávky zboží, nýbrž vrácení nádob, jež sloužily za schránku prodaného zboží a jež prodávatel požaduje zpět jako své vlastnictví, kterého neprodal. Rekursní soud (vrchní zemský soud v Praze) námitku místní nepříslušnosti soudu zamítl. Důvody: Žalobkyní tvrzené ustanovení o výhradě vlastnictví k nádobám a o vrácení jich jest následkem dodací smlouvy, souvisí s ní a není tedy předmětem zvláštní smlouvy, nýbrž tvoří s dodací smlouvou jednotnou smlouvu. Také tím, že toto vedlejší ustanovení pojato bylo do faktur o dodaném zboží vyhotovených vzešla jednotnost právního důvodu, o jehož platnosti rozhodnouti může jen týž soud býti povolán, a to z důvodu právní bezpečnosti, poněvadž by jinak po případě o obchodu vzniklém z téže smlouvy rozhodovaly dva různé soudy. Jestliže tedy byly ve fakturách obsaženy řečené doložky a jestliže žalovaná faktury ty bez námítky přijala, podrobila se tím stran všech na základě těchto faktur vznesených, z téhož obchodu vznikajících žalob, tudíž také stran zažalovaného závazku ku vrácení zapůjčených nádob mlčky soudu splniště, tedy kausálně příslušnému obchodnímu soudu v Praze (§ 88 odst. 2 j. n. »žaloby z tohoto obchodu«). Znění doložky ve fakturách jest v našem případě užší, nežli doložka v § 88 odst. 2 j. n. předepsaná. Leč to nemění ničeho na právním stavu, jak byl svrchu uveden; neboť znění to nepřipouští jiného smyslu, nežli jaký jest obsažen v § 88 odst. 2 j. n., a srovnává se úplně s nynější praxí.

Nejvyšší soud dovolacímu rekursu žalované firmy vyhověl s poukazem na správné důvody naříkaného usnesení, jež nebyly vyvráceny vývody dovolací stížnosti a k nimž jen ještě podotkl: Dle odst. 2 § 88 j. n. zakládá se mezi osobami, provozujícími některou živnost obchodní, soud splniště také tím, když přijme se faktura zároveň se zbožím nebo již před dojitím jeho zaslaná, jež opatřena jest doložkou, že placení státi se má

na určitém místě a že na téže místě mohou býti podány žaloby z tohoto obchodu, leč že by se této poznámce nebo faktuře vůbec vytýkalo, že odporuje smlouvě, nebo že by se faktura bez poznámky vrátila, nebo zásilka, o níž faktura byla vyhotovena, jako neobjednaná se odmítla. Při výkladu pojmu »obchod« dlužno, odpovídajíc přirozené povaze celého poměru, přihlížeti k hospodářskému nazírání na věc. V případě, o nějž se jedná, stala se mezi stranami ohledně vína smlouva trhová, ohledně sudů pak smlouva o zapůjčení. Leč s hospodářského stanoviska byl základem celého jednání mezi stranami kup, přenechání sudů stranou žalující bylo jen prostředkem plnění jí z kupu vzešlého, mělo v poměru k kupu jen význam zcela podřízený, bylo s hospodářského hlediska součástí koupě, umožňující žalobkyni dodání prodaného předmětu, vrácení sudů žalovanou bylo, přihlížeje k jejím ostatním závazkům, toliko podružnou součástí celkového plnění, uloženého jí uzavřeným kupem. Nebylo zajisté vůlí žalobkyně a žalované, již možno dle § 88 odst. 2 j. n. pokládati za souhlasící, by k případnému rozhodování o vedlejší, podřízené součásti jednotného obchodu, jenž s hospodářského stanoviska tvoří celek a za takový musí býti považován, byl příslušen soud jiný, než pro hlavní plnění té které straně uložené, zvláště když bylo výslovně stanoveno, že vrácení sudů se má státi ve Vysočanech, totiž v obvodě obchodního soudu v Praze a že v Praze má též žaloba býti podána.

Čís. 32.

Nároky ani skutkově ani právně spolu nesouvisící, z nichž žádný o sobě nedosahuje 1000 K, jichž suma však 1000 K přesahuje, nemohou hromaděním v jedné žalobě žalovány býti u sborového soudu první stolice.

(Rozh. ze dne 30. ledna 1919, R II 9/19.)

Odvolací soud (vrchní zemský soud v Brně) odvolání žalované vyhověl a rozsudek prvního soudu (krajského soudu v Olomouci) i jednání jemu předcházející zrušil a žalobu o zaplacení 2930 K zamítl. **Důvody:** Žalobce tvrdí, že ho žalovaná manželka jeho okrádá a poškozuje, a uvádí v žalobě pět jej poškozujících skutečností. Předně, že mu dne 5. ledna 1918 cestou z Olomouce odcizila 1000 K, za druhé, že mu dne 26. února 1918 cestou ze Šternberka odcizila 300 K, dále, že mu v měsíci srpnu 1918 vybrala z tobošky obnos 950 K, pak že mu v měsíci červnu 1918 na cestě z Unčova sebrala z tašky 300 K, a konečně, že vybrala u mlynáře C pohledávku za prasata v obnosu 380 K. Žalobce čítá si takto za žalovanou pohledávku činící úhrnem 2930 K a žádá za odsouzení žalované k zaplacení této částky. První soudce vynesl při prvním nároku, k němuž se žalovaná nedostavila, ač obeslána byla, dle žalobního žádání rozsudek pro zmeškání. Právně žalovaná rozsudku tomu odporuje odvoláním, jež opírá o důvod zmatečnosti ve smyslu § 477 čís. 3 c. ř. s. Jak z toho, co shora uvedeno je, vychází na jevo, není oněch pět skutečností, na nichž žalobce svůj žalobní nárok zakládá, v nižádné ať již věcné anebo právní spojitosti. Společné mají mezi sebou jednotlivé nároky ovšem, že zakládají se na stejnorođeném právním titulu, totiž, že jsou nároky ze škody, ale tato stejnorođenost netvoří ještě jednotnost právního.